

יוצא לאור
ע"י
מכון
אבני חושן

מחלה אחת

החושן

הידושי ושיעורי מודיני
הגאון רבי שמואל ניימאן שליט"א
אב"ד אבני חושן – מאנסי

פרשת וילך - תשפ"ב | גליון ב'

מכון אבני חושן

עניינה של מצוות עליה לרגל והשפעת האמונה שיש מזה

בתנה סוכות. ולכן אין כתוב לפני ה' אלו' כי זה אכן היה בבית ולא בירושלים, אמנם מה שאין כן בחג השבועות שעלו לירושלים אכן כתוב לפני ה' אלו' דקאי בירושלים סמוך ונראה למקום המקדש.

והשתא מדויק מאוד לשון הכתוב, דהנה לכאורה יש לתמוה במה שבחג השבועות כתוב ועשית חג שבעות ליהוה אלהיך וגו', **ושמחת לפני יהוה אלהיך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך** והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך במקום אשר יבחר יהוה אלהיך לשכן שמו שם, וחילק הכתוב באמצעו והלוי אשר בשעריך, ואח"כ המשך עוד והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך.

ולעומת זה בחג הסוכות כתוב הכל בצוותא חדא, **אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך**, וטעמא בעי.

אלא העניין בזה, דבעצם יש חיוב לתמוך בלוי שהוא הבן תורה שנמצא במקום מגוריו התמידי והוא סמוך לך תמיד כל השנה, אמנם לגבי היתום והאלמנה אין נפקותא בזה במי אתה תומך ואפילו מעיר אחרת ורק בלוי יש חיוב דייקא מהעיר שלך שסמוך אליך תמיד. ולכן, בחג השבועות שעולה לרגל לירושלים ואינו נמצא כעת במקום מגורו התמידי, ויש חיוב לתמוך בלוי שהוא הבן תורה שנמצא במקום מגוריו והוא סמוך לך תמיד כל השנה, **כתב והלוי אשר בשעריך**, שזה קאי על הלוי

אמנם יש לבאר ע"פ פשט פשר הדברים, מה טעם לא כתוב הכא בפסח שצריך לשמח כולם בצוותא חדא.

ועוד נדייק בהא מה שמדייק המשך חכמה, דבחג השבועות כתוב **ושמחת לפני ה' אלו' אתה ובנך וכו'**, ומה שאין כן בחג הסוכות דאיתא בקרא **ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי וגו'**, ולא כתוב לפני ה' אלו' והדבר צריך ביאור.

ביאור בשינוי חג הסוכות משאר הרגלים

ויתכן לומר, דהנה איתא בחז"ל ששיבח את בני ישראל שעשו סוכות בתחילת זמן בית המקדש השני מה שלא עשאו מקודם, ומשמע שם שבבית המקדש הראשון לא עשו כלל ישראל סוכות, ויתכן לומר בביאור הדבר, שפשוט לא היה שום מציאות כזו לעשות סוכות בירושלים מכיון שזה היה מלא וגדוש בעולי רגלים וכלל לא היה מקום לבנות סוכות, וככל ישראל עשו סוכות רק בעת שהיו בביתם ולא עלו לירושלים.

ומדויק שפיר לפי זה לשון הכתוב, חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים באספך מגרנך ומיקבך, ודורשים חז"ל בזה 'מפסולת גורן ויקב', וזה שייך רק בביתך שבינתך סמוך לשדה שיש שם פסולת גורן ויקב, וכמו שממשיך הפסוק **ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך**, ותשמח בביתך שלך ושם אכן

מצוה לעלות לרגל והדקדוקים בפסוקי התורה בעניין

כתוב בפסוק לגבי חג הפסח, (דברים טז א' ב') **שמור את חדש האביב ועשית פסח לה' אלוֹקֶיךָ כִּי בחדש האביב הוציאתך ה' אלוֹקֶיךָ ממצרים לילה, וזבחת פסח לה' אלוֹקֶיךָ צֹאן ובקר במקום אשר יבחר ה' לשכן שמו שם**. ולא כתוב שום דבר שצריך לשמוח בצוותא חדא עם עוד אנשים.

ולעומת זה בין בחג השבועות ובין בחג הסוכות חזינו שצריך לשמוח בחג עם עוד אנשים, דבחג השבועות כתוב (דברים טז י"א) **ועשית חג שבעות לה' אלוֹקֶיךָ מסת נדבת ירך אשר תתן כאשר יברכך ה' אלוֹקֶיךָ, ושמחת לפני ה' אלוֹקֶיךָ אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך במקום אשר יבחר יהוה אלהיך לשכן שמו שם**. וגם בחג הסוכות חזינו כדברים הללו (דברים טז י"ג ד') **חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים באספך מגרנך ומיקבך, ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך**. והא טעמא בעי במה שונה חג הפסח משאר הרגלים.

וכבר אמרתי פעם בדרך צחות שמרומז כאן מנהג העולם 'אז פסח מישט מען זיך נישט', ואין אוכלים בצוותא חדא עם עוד אנשים אלא כל אחד בינו לבין עצמו.